

2. Капуш І. С. Міжнародно-правові засади антидемпінгового регулювання. *Актуальні проблеми політики. Зб. наук. праць*. 2007. Вип. 30. с. 119–124.

3. Ключник А. В., Баришник Л. С., Негрецька І. А. Теоретичний аналіз зовнішньоекономічного контракту. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 8. С. 20–24.

4. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 р. №330-XIV/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14>

5. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. №2210-III/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>

6. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07 червня 1996 р. №236/96-ВР/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2-%D1%80>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-614-3-1-24>

ЯКІСНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕСУ ЯК УМОВА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Цховребов Р. Т.

*адвокат, аспірант кафедри державно-правових дисциплін
Міжнародний університет
м. Одеса, Україна*

У важких умовах спричинених збройною агресією проти України, питання відновлення національної економіки набуває не лише економічного, а й стратегічного, безпекового та інституційного значення. Відбудова держави передбачає не просто відновлення зруйнованої інфраструктури, а формування якісно нової моделі господарювання, заснованої на принципах цифровізації, прозорості, ефективності управління та стійкості до кризових викликів. У цьому контексті ключову роль відіграє впровадження сучасного, надійного та функціонально адаптивного програмного забезпечення у діяльність суб'єктів господарювання.

Постановою Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2025 р. № 1335 було затверджено Порядок формування та ведення відкритого переліку забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання [3].

У відповідності до зазначеного Порядку, до відкритого переліку було внесені програмне забезпечення розроблене Товариством з обмеженою

відповідальністю «1С», зокрема: 1С: Бухгалтерія 8 для України, 1С: Підприємство 8. Торгівля для приватних підприємців України, 1С: Підприємство 8. Комплексний облік для бюджетних установ України та інші програмні продукти цієї компанії. До переліку включено 27 продуктів, серед яких «1С:Підприємство» (версії 7.7 та 8), «1С:Бухгалтерія», «1С:Торговля і Склад», «1С:Зарплата і Кадри», а також продукти лінійки BAS[2].

Заборона є обов'язковою для державних органів, органів місцевого самоврядування, військових формувань, державних підприємств та операторів критичної інфраструктури.

По суті, використання неякісного або підсанкційного програмного забезпечення породжує комплекс ризиків: від обмеження доступу до співпраці з державними інституціями до ускладнення міжнародного партнерства та підвищення регуляторного тиску. Таким чином, якість програмного забезпечення набуває статусу не лише технічної, а й правової та економічної категорії, що безпосередньо впливає на конкурентоспроможність бізнесу.

На слуху думку Оксани Яшинської, «...зволікання з відмовою від 1С/BAS може мати серйозні наслідки для комерційних компаній. Блокування співпраці з державним сектором. Компанії, які використовують заборонений софт, втрачають можливість взаємодії з державним сектором. Загроза міжнародному партнерству. Проходження процедур комплаєнсу стане значно складнішим: іноземні контрагенти та інвестори можуть класифікувати вашу компанію як ризиковану, що призведе до втрати капіталу та розірвання контрактів. Регуляторні ризики та контроль. Бізнес, що залишається на підсанкційному ПЗ, автоматично потрапляє у фокус уваги перевіряючих органів. Це створює постійну загрозу штрафів та адміністративного тиску.

Ми спостерігаємо вже відпрацьований механізм: обмеження, які спочатку стосуються лише держсектору, з часом стають обов'язковим стандартом для всього ринку через вимоги безпеки, тендерні умови та світові практики перевірки партнерів» [1].

Нормативно закріплена заборона використання окремих програмних продуктів, зокрема рішень лінійки 1С/BAS, свідчить про трансформацію підходів держави до цифрової безпеки та економічного суверенітету. Відповідні регуляторні обмеження формують нові стандарти ведення бізнесу, які поступово поширюються з державного сектору на весь ринок через механізми тендерних вимог і міжнародних практик перевірки контрагентів.

Якісне програмне забезпечення бізнесу постає не лише як інструмент автоматизації операційних процесів, але й як комплексна технологічна основа прийняття управлінських рішень, оптимізації ресурсів, забезпечення комплаєнсу та мінімізації ризиків. Умови воєнного та післявоєнного періоду актуалізують вимоги до таких систем: кіберстійкість, інтегрованість із державними цифровими сервісами, здатність до швидкої

масштабованості, підтримка віддаленої взаємодії та захисту даних. Особливого значення набуває здатність програмних рішень забезпечувати прозорість фінансових потоків, підзвітність та відповідність міжнародним стандартам, що є критично важливим для залучення іноземних інвестицій та ефективного використання міжнародної допомоги.

Яскравим прикладом належної реакції комерційної спільноти на сучасні виклики стала розробка програми ІКВА. ІКВА – це надійна українська платформа для обліку та управління бізнесом яка забезпечує перехід з 1C/BAS та інших legacy-систем без зупинки бізнесу. Технологія забезпечує безперервність операцій, збереження критично важливих даних та прогнозованість процесу міграції.

Система охоплює ключові бізнес-функції: бухгалтерію, торгівлю, склад, заробітну плату та звітність – і доповнюється інструментами інтеграції, контролю доступу та журналювання. Перехід відбувається без зупинки бізнесу, з повною підтримкою команди та адаптацією під потреби клієнта.

ІКВА орієнтована на великий бізнес, державний сектор і підприємства малого та середнього бізнесу, пропонуючи прозору модель впровадження, локальну підтримку та розвиток продукту в Україні.

У сучасних безпекових та економічних умовах цифрова трансформація виступає не факультативним, а системоутворюючим елементом відбудови держави. Якісне програмне забезпечення стає інфраструктурною основою нової моделі господарювання, забезпечуючи інтеграцію принципів прозорості, ефективності управління та стійкості до кризових викликів у практику функціонування суб'єктів господарювання.

Український IT-сектор здатний оперативно реагувати на виклики, пропонуючи альтернативні технологічні рішення. Зокрема, платформа ІКВА демонструє можливість безперервної міграції бізнесу з застарілих або ризикованих систем до сучасного програмного середовища без втрати даних і зупинки операційної діяльності. Це підтверджує потенціал національних розробок як інструменту забезпечення технологічної незалежності та підтримки економічної стабільності.

Узагальнюючи викладене, слід констатувати, що якісне програмне забезпечення бізнесу є ключовою передумовою ефективного відновлення України, виступаючи одночасно інструментом цифрової трансформації, фактором економічної безпеки та елементом сучасної правової інфраструктури. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою критеріїв правової оцінки якості програмного забезпечення, удосконаленням механізмів державного регулювання у цій сфері та формуванням інтегрованої цифрової екосистеми, орієнтованої на довгостроковий сталий розвиток.

Література:

1. Заборона 1C/BAS для бюджетних організацій: експерти пояснюють, як це вплине на бізнес. *Dilovod*. URL: <https://dilovod.ua/blog/zaborona-1s-bas-dlya-byudzhetnyh-organizatsij-eksperty/> (дата звернення 02.05.2026)

2. Перелік забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. URL: <https://cip.gov.ua/ua/statics/perelik-zaboronenogo-do-vikoristannya-programnogo-zabezpechennya-ta-komunikaciynogo-merezhevogo-obladnannya> (дата звернення 02.05.2026)

3. Про затвердження Порядку формування та ведення відкритого переліку забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання. Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 22.10.2025 № 1335. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1335-2025-%D0%BF#Text> (дата звернення 02.05.2026)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-614-3-1-25>

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОЇ АРХІТЕКТУРИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Чалабієва М. Р.

*кандидат юридичних наук, науковий співробітник сектору
муніципального права та місцевого самоврядування
Науково-дослідний інститут державного будівництва
та місцевого самоврядування
Національної академії правових наук України
м. Харків, Україна*

Повоєнне відновлення України є одним із ключових завдань сучасного етапу державотворення. Його зміст не може зводитися лише до фізичної відбудови зруйнованої інфраструктури, житлового фонду, транспортних мереж, закладів освіти, охорони здоров'я чи соціального захисту. Не менш важливим є оновлення системи публічного управління, посилення інституційної спроможності держави та територіальних громад, забезпечення прозорого використання ресурсів, а також удосконалення правових механізмів реалізації та захисту прав людини.

Саме тому повоєнне відновлення України доцільно розглядати не як механічне повернення до довоєнного стану, а як можливість якісної трансформації держави на засадах верховенства права, доброго врядування, прозорості, підзвітності, децентралізації та європейської інтеграції. У цьому контексті особливого значення набуває цифровізація публічного управління, яка вже не може сприйматися лише як технічна модернізація адміністративних процедур.